

1. Informatīvais izdevums: 2014. gada oktobris

Īscirtmeta enerģētiskā koksne (SRC) vietējās piegādes ķēdēs un enerģijas ieguvei

Par SRCplus projektu

1.attēls: SRCplus projekta reģioni

Īscirtmeta atvasāji vai ilggadīgie kokaugu stādījumi (angliski Short Rotation Crops – SRC), piemēram, kārkli, apses, papeles, baltalkšņi un citi, ir ātri augošu koku sugas, kas atjaunojas, veidojot atvases (atvasāji) vai kokaugu stādījumi, kuru vietā pēc koksnes ražas novākšanas ierīko citu lauksaimniecības kultūru. Tā ir lieliska alternatīva tradicionālajām enerģētiskajām kultūrām un ļauj dažādot esošo lauksaimniecības sistēmu. Salīdzinot ar viengadīgajām kultūrām, kokaugu stādījumu un īscirtmeta atvasāju audzēšanai ir vairākas priekšrocības.

Valstis ar lielākajām Īscirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu platībām ir Zviedrija, Apvienotā Karaliste un Polija. Pārējās Eiropas valstīs šo kultūru potenciāls ir lielā mērā neizmantots, jo ir nepietiekami mērķtiecīgi orientēta informācija un aktivitātes atvasāju (īscirtmeta kokaugu stādījumu) ilgtspējīgai audzēšanai. Tajā pašā laikā pieaug pieprasījums pēc

koksnes šķeldas, kuras izmantošanu atbalsta valsts un Eiropas enerģētikas politikas.

Vairākās Eiropas valstīs ir vērojams, ka pieprasījums pēc šķeldas ir lielāks nekā piedāvājums. Augot pieprasījumam pēc koksnes kā kurināmā, ir svarīgi veidot ilgtspējīgas vietējās piegādes ķēdes, tajās ietverot arī Īscirtmeta koksnes ražošanu. SRCplus konsorcijs tika veidots tā, lai spētu reaģēt uz šo pieprasījumu un īstenotu pasākumus, kas palīdz mazināt tirgus barjeras.

SRCplus projekts tiek īstenots 7 valstu reģionos: Vācijā, Horvātijā, Latvijā, Francijā, Čehijā, Grieķijā un Maķedonijā. Projektā iesaistīts arī partneris no Zviedrijas, jo šajā valstī ir ilggadēja pieredze atvasāju un kokaugu stādījumu izmantošanā.

[Pievienojies mums Facebook](#)

[Apmeklē SRCplus mājas lapu](#)

[Lasi SRCplus publikācijas](#)

Piesakieties starptautiskai pieredzes apmaiņai Zviedrijā

SRCplus projekta ietvaros tiek organizēts starptautisks pieredzes apmaiņas brauciens uz Upsalu (Zviedrijā) no 2015. gada 20.-23. janvārim. Brauciena ietvaros tiks nodrošināta informācijas apmaiņa par Īscirtmeta enerģētiskās koksnes audzēšanu un izmantošanu. Mērķa grupa ir lauksaimnieki, publisko zemju apsaimniekotāji un īpašnieki, koksnes šķeldas izmantotāji. Dalībnieki apmeklēs vairākus stādījumus un lauksaimnieku kooperatīvu "Salixodlarna".

[Vairāk informācijas par pieredzes apmaiņas braucienu](#)

[Reģistrēšanās](#)

Pieredzes apmaiņa Ahentāles reģionā

2.attēls: SRCplus pieredzes apmaiņa Ahentālē, Vācijā

2014.gada martā SRCplus projekta ietvaros notika pieredzes apmaiņas brauciens uz Vāciju, Augšbavāriju Ahentāles reģionā. Pasākuma ietvaros tika apmeklēti divi ģircirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumi un biomasas tirdzniecības centrs. Augšbavārija atrodas Vācijas dienvidaustrumu daļā un robežojas ar Austriju un Čehiju. Dominējošais sektors reģionā ir lauksaimniecība. Ahentāle ir ieleja reģionā ar daudzveidīgām aktivitātēm bioenerģijas ieguves un izmantošanas jomā. Neskatoties uz lēno atvasāju stādījumu attīstību Augšbavārijas reģionā kopumā, Ahentālē jau ir izveidotas vairākas vietējās piegādēs ķēdes un nodrošināti pakalpojumi ģircirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu ierīkošanā un apkalpošanā. Tomēr šie pozitīvie piemēri nav pietiekami zināmi lauksaimniekiem, publisko zemju īpašniekiem un biomasas tirgotājiem, kavējot turpmāku stādījumu palielināšanos reģionā.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar WIP Renewable Energies:

Rita Mergner (Rita.Mergner@wip-munich.de)

Dominik Rutz (Dominik.Rutz@wip-munich.de)

Iesaistīto pušu reģionālā tikšanās par jauniem kokaugu stādījumiem Ahentālē

3.attēls: Reģionālās tikšanās dalībnieki (Birgit Seeholzer, Christian Thaler, Stefan Hinterreiter, Manfred Mertl und Randolph Schirmer)

Ahentāles biomasas tirdzniecības centrs (Biomassehof Achental) vēlas palielināt ģircirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumus Ahentāles un Augšbavārijas reģionā. Tādēļ 2014.gada maijā Teisendorfā tika rīkota pirmā reģionālā tikšanās, kuras mērķis bija savstarpēji iepazīstināt galvenos reģionālos spēlētājus. Turklāt, iesaistītās puses varēja apspriest jaunāko pētījumu rezultātus un problēmas saistībā ar ģircirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumiem. Dalībnieki apmeklēja arī Bavārijas meža stādīšanas birojam piederošas atvasāju plantācijas. Pozitīvo diskusiju rezultātā tiek plānots organizēt arī turpmākas tikšanās.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar Biomassehof Achental, Stefan Hinterreiter: (s.hinterreiter@biomassehof-achental.de).

Lauksaimniecības vidusskolas apmeklējums Otesevo, Maķedonijā

Pirmā SRCplus projekta tikšanās notika Otesevo, Maķedonijā 2014.gada 16.-17.septembrī. Projekta partneri apmeklēja Car Samoil – Resen lauksaimniecības vidusskolu (SSA-Resen), kas ir arī SRCplus projekta partneris. Projekta partneri apmeklēja arī skolas augļu dārzu un potenciālo lauku ātraudzīgās koksnes stādījumu ierīkošanai.

Skolai pieder 13,5 ha zemes, no tiem 6 ha ir augļu dārzi (ābeles, bumbieres, plūmes un ķirši). 2 ha ir kviešu stādījumi, bet pārējā zeme šobrīd netiek izmantota, un tieši šīs platības nākotnē ir izmantojamas atvasāju audzēšanai. Iegūto enerģētisko koksni varētu izmantot kā kurināmo skolas apkurei. Līdz pirmās ģecirtmeta koksnes ražas novākšanai, kā kurināmo skola plāno izmantot koksni no ābeļdārzu kopšanas.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar Car Samoil - Resen (SSA-Resen) lauksaimniecības vidusskolu, Gordana Toskovska (gtoskovska@gmail.com).

4.attēls: SSA-Resen ābeļdārzs (pa kreisi) un potenciālā kokaugu stādījumu ierīkošanas vieta (pa labi)

Latvijas Zemnieku Saeima rīko pieredzes apmaiņas pasākumu uz ģecirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu izpētes laukiem

5.attēls: Apskate Skrīveros

2014.gada 2.jūlijā Latvijas Zemnieku Saeima organizēja pieredzes apmaiņas pasākumu uz Zemkopības zinātniskā institūta (ZZI) izpētes laukiem Skrīveros. Eksperti no Latvijas Valsts mežzinātnes institūta (LVMZI) „Silava” informēja dalībniekus par jaunāko pētījumu rezultātiem LVMZI „Silava” un ZZI kopīgi īstenotā projektā par ģecirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumiem. Pasākuma mērķis bija saprast, kādas ir izpētes vajadzības un apmainīties ar jaunāko informāciju no dažādiem pētniecības projektiem.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu „Silava”, Dagnija Lazdiņa (dagnija.lazdina@silava.lv).

Zlín reģionā pabeigta sākotnējā enerģētiskās koksnes stādījumu ierīkošanas potenciāla izpēte

SRCplus projekta ietvaros Zlín reģionā (Čehija) pēdējo 6 mēnešu laikā tika identificētas sešas vietas, kas ir piemērotas ģirtsirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu ierīkošanai. Apskatītās teritorijas ir: Uherský Brod - Bánov, Bojkovice, Holešov, Hostětín, Jarcová, Slavičín un Brumov-Bylnice. Izpētes rezultāti parādīja, ka lielākais potenciāls ar vairākiem simtiem hektāru ir Bánov pašvaldībai, kas atrodas Uherský Brod rajonā. Atkarībā no situācijas vietējā biomasas tirgū, šajā pašvaldībā ir iespējams ierīkot lielas ģirtsirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu platības. Zlín reģionālā enerģētikas aģentūra turpmāko mēnešu un gadu laikā strādās pie jaunu stādījumu attīstības veicināšanas.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar Zlín reģionālo enerģētikas aģentūru (EAKZ), Tomáš Perutka (Tomas.Perutka@eazk.cz).

Trièves reģions – SRCplus projekta idejas prezentācija vietējo pašvaldību mēriem

6.attēls: Šķeldas apkures sistēmas apskate (nodrošina apkuri pašvaldības ēkām, bibliotēkai un 3 pašvaldības dzīvokļiem) Le Percy

Pilsētu komūna Trièves 2014.gada 19.septembrī organizēja apmācības jaunievēlētajiem pašvaldību mēriem par vietējām siltumapgādes sistēmām. Reģionā ir 18 siltumapgādes sistēmas, kas izmanto šķeldu un tās pieder gan privātiem, gan pašvaldības uzņēmumiem. Visiem uzņēmumiem ir noslēgti līgumi ar vietējiem šķeldas piegādātājiem. Reģionālā mežsaimniecību organizācija (Communes Forestières) tika uzaicināta prezentēt koksnes kurināmā tirgus tendences reģionā, kā arī dot pārskatu par kurināmā piegādes ķēdēs iesaistītajām pusēm. AGEDEN (vietējā enerģētikas kompānija) sniedza tehnisku un normatīvā regulējuma informāciju par to, kā izveidot koksnes šķeldas apkures sistēmas ciematos.

Pēc tam sekoja prezentācija par dažādiem projektiem, ko pilsētu komūna Trièves īsteno 2.mežu hartas ietvaros, lai attīstītu vietējās šķeldas piegādes ķēdes. Īpašs uzsvars tika likts uz SRCplus projektu, nodrošinot zināšanu pārneši par ģirtsirtmeta enerģētiskās koksnes stādījumu iespējām, un lai informētu pilsētu mērus par iespēju iesaistīties projekta aktivitātēs, pārstāvot vienu no projekta mērķa grupām – pašvaldības zemju īpašniekus.

Papildus informācijai lūdzam sazināties ar Trièves pilsētu komūnu, Laurie Scrimgeour (L.scrimgeour@cdctrieves.fr).

SRCplus projekta partneri

WIP Renewable Energies, Vācija

Biomassehof Achental, Vācija

Car Samoil vidusskola, Resena, Maķedonija

Zviedrijas Lauksaimniecības universitāte, Zviedrija

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", Latvija

Trièves komūnu savienība, Francija

Enerģētikas institūts Hrvoje Požar – EIHP, Horvātija

EKODOMA, Latvija

Atjaunojamās enerģijas un energoefektivitātes centrs – CRES, Grieķija

Zlin reģiona enerģētikas aģentūra, Čehija

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union